

การพัฒนาหลัก **คิด**

ด้านการ **บริหาร**

ที่มี **ประสิทธิภาพ**

ทิพวัลย์ อุดมทรัพย์
เรียบเรียง

ตอน 1

เอกสารความรู้ สดร.

ลำดับที่ 3 ประจำปีงบประมาณ 2562

คำนำ

เอกสารความรู้ฉบับที่ 3/2562 ชุดนี้ประกอบด้วยชุดความรู้จำนวน 2 ตอน โดยฉบับนี้เป็นตอนที่ 1 ที่ได้รวบรวมจากคำบรรยายการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้บริหาร เทคนิคการทำงาน และประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัด ตามโครงการปฐมนิเทศข้าราชการผู้ได้รับการแต่งตั้ง (เลื่อน) ให้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด รุ่นที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ซึ่งจะเป็นหลักคิดแนวทางปฏิบัติที่ดีสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภารกิจอำนาจหน้าที่ พัฒนาศักยภาพการทำงาน ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น โดยประกอบด้วยประสบการณ์ผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

★ นายดนุชา พิษยนันท์ รองเลขาธิการ สศช.

ในหัวข้อ “ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ”

★ นายอเนก มีมงคล ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สศช.

ในหัวข้อ “แนวทางและกลไกการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศ”

★ นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ในหัวข้อ “การปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัด ในความคาดหวังของรองผู้ว่าราชการจังหวัด”

★ ร.ต.ท.อาทิตย์ บุญญะโสภิต อธิบดีกรมการปกครอง

ในหัวข้อ “การสนับสนุนการปฏิบัติราชการของรองผู้ว่าราชการจังหวัด : กลไกการขับเคลื่อนงานในจังหวัดโดยอาศัยนายอำเภอ”

-ต่อ -

★ นางสาวชุณหจิต สังข์ใหม่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง
ในหัวข้อ “การบริหารจัดการพัสดุสำหรับผู้บริหาร”

ทั้งนี้เอกสารความรู้ฉบับนี้ได้จัดเก็บรวบรวมไว้ในระบบคลังความรู้
ของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
www.Stabundamrong.go.th เพื่อเป็นประโยชน์ในการสืบค้นต่อไป

กลุ่มงานพัฒนาและบริหารจัดการความรู้
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

สารบัญ

1

ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

11

แนวทางและกลไกการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศ

22

การปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัด
ในความคาดหวังของผู้ว่าราชการจังหวัด

27

การสนับสนุนการปฏิบัติราชการของรองผู้ว่า
ราชการจังหวัด : กลไกการขับเคลื่อนงานใน
จังหวัดโดยอาศัยนายอำเภอ

36

การบริหารจัดการพัสดุสำหรับผู้บริหาร

ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

นายคณา พิชยนันท์
รองเลขาธิการ สศช.

จากสถานการณ์โลกที่มีแนวโน้มจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รุนแรง และฉับพลัน ในหลากหลายมิติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคตข้างหน้าเป็นอย่างมาก ที่ผ่านมามีประเทศไทยเผชิญกับภัยคุกคามและปัญหามากมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศจึงขอยกตัวอย่างภาพรวมสถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศในมิติต่าง ๆ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อการสร้างความเป็นสังคม และเป็นข้อจำกัดต่อการยกระดับศักยภาพทุนมนุษย์
2. โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ วัยเด็กและวัยทำงานลดลง ประชากรทุกช่วงวัยมีปัญหาเชิงคุณภาพ
3. เศรษฐกิจไทยได้รับความท้าทายจากการเป็นสังคมสูงวัย และการแข่งขันจากประเทศเพื่อนบ้าน
4. ข้อจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติและแรงงาน ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตและความเป็นอยู่ของประชาชน
5. ความอ่อนแอของการบริหารราชการแผ่นดิน จำเป็นต้องปฏิรูประบบราชการและการเมือง เพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดี

6. กิจกรรมทางเศรษฐกิจกระจุกตัวใน กทม. และภาคกลาง มีช่องว่างการกระจายรายได้ระหว่างภาค

7. การขยายตัวของเขตเมืองอย่างรวดเร็ว ทำให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไม่สามารถรองรับการขยายตัวของเมืองได้อย่างเพียงพอ

8. กลไกการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดยังไม่สามารถเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนตามแนวทางเป้าหมายที่วางไว้

9. การขยายตัวของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เป็นโอกาสส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงการพัฒนาพื้นที่เมืองและเศรษฐกิจชายแดน

สถานการณ์ภายนอกประเทศ

1. กระแสโลกาภิวัตน์ การเคลื่อนย้ายเสรีของคน เงินทุน ข่าวสาร เทคโนโลยี สินค้าและบริการ

2. ศูนย์รวมอำนาจทางเศรษฐกิจย้ายมาเอเชีย การรวมกลุ่มของเศรษฐกิจในภูมิภาค

3. การแย่งชิงแรงงานและเงินทุน จากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก

4. การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ส่งผลต่อภาคธุรกิจและการใช้ชีวิตของประชาชน

5. ภาวะโลกร้อนและสภาวะภูมิอากาศที่ผันผวน ก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น เป็นแรงกดดันให้มีการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

6. การใช้เชื้อเพลิงรูปแบบอื่น นอกจากน้ำมัน และการผลิตพืชพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น อาจส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก

7. ความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดและกฎเกณฑ์การใช้พื้นที่และความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

8. หลักบริหารจัดการที่ดี ครอบคลุมประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนมีความเข้มข้นมากขึ้น

จากปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย เป็นผลให้ประเทศได้เริ่มจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อการพัฒนาในระยะยาว สำหรับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** ภายในช่วงเวลา เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศภาพรวม คือ **“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”** โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการ ประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- 2) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้
- 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม บูรณาการร่วมกัน ในรูปแบบ “ประชารัฐ” ซึ่งได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ 1** ด้านความมั่นคง **ยุทธศาสตร์ที่ 2** ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน **ยุทธศาสตร์ที่ 3** ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ **ยุทธศาสตร์ที่ 4** ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม **ยุทธศาสตร์ที่ 5** ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม **ยุทธศาสตร์ที่ 6** ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

หน้าที่ของหน่วยงานรัฐตาม พ.ร.บ.การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 2560 มี 5 ประการ ดังนี้

- 1) หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

2) ให้ความร่วมมือ สศช.ในฐานะเลขานุการฯ ในการประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินการตาม พ.ร.บ.การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 2560

3) ให้งานของรัฐบาลรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าวต่อสำนักงานภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานกำหนด

4) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนแม่บทยุทธศาสตร์ รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บท

5) ดำเนินการแก้ไข กรณีความปรากฏว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท

การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล ตาม พ.ร.บ.การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2560

เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้งานของรัฐบาลรายงานผลการดำเนินการประจำปี ต่อสำนักงานภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานกำหนด พร้อมให้สำนักงานจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และรัฐสภาทราบภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้วย

ในกรณีมีเหตุอันควรรายงานให้รัฐสภาทราบเป็นการเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอรัฐสภาเป็นการเฉพาะเรื่องได้

กรณีที่มีความปรากฏต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือ

แผนแม่บทให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง และเมื่อหน่วยงานของรัฐดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประการใดแล้วให้แจ้งให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลาไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานให้คณะกรรมการทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและสั่งการ และหากหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

กระบวนการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ

อาศัยกฎหมายตามที่รัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 กำหนดไว้ ตามมาตรา 257 การปฏิรูปประเทศต้องบรรลุเป้าหมาย ต่อไปนี้

1) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ

2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ

3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา 259 ให้การปฏิรูปประเทศเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัด

ทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศรัฐธรรมนูญ รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี

และ พ.ร.บ. แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.2560 ตามมาตรา 6 ให้มีแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ รวมทั้งผลอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศด้านนั้น ๆ

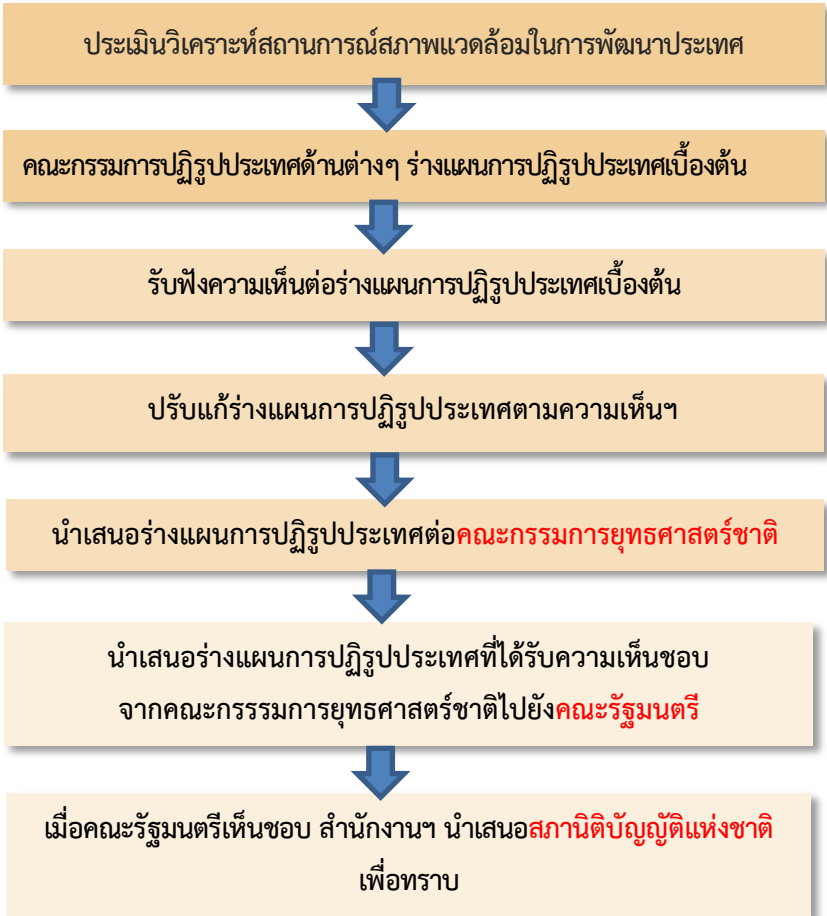
มาตรา 7 แผนการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยประกอบด้วย (1) แผนขั้นตอน วิธีการดำเนินการและผลอันพึงประสงค์ (2) กำหนดระยะเวลาและตัวชี้วัด (3) หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่รับผิดชอบ (4) วงเงินที่คาดว่าจะใช้ (5) ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี (6) การเสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็น

มาตรา 8 กำหนดด้านแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ในการจัดทำต้องกำหนดเรื่องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะขององค์กรฝ่ายตุลาการด้วย

มาตรา 10 การปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านให้ดำเนินการตามขั้นตอน (1) ให้ ครม.แต่งตั้งคณะกรรมการ (2) ประชุม กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนปฏิรูปให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แต่งตั้งคณะกรรมการแล้วเสนอ คกก.ยุทธศาสตร์ชาติเห็นชอบภายใน 15 วัน (3) เริ่มดำเนินการจัดทำแผน

มาตรา 13 ในกรณีมีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงด้านใด เนื่องจาก การปรับเปลี่ยนของยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท หรือเพราะเหตุอื่นใด ให้ ครม.แจ้งคณะกรรมการปฏิรูป

โดยมีผังกระบวนการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ กำหนดไว้ 11 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเมือง 2) ด้านการบริหารราชการ 3) ด้านกฎหมาย 4) ด้านยุติธรรม 5) ด้านเศรษฐกิจ 6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7) ด้านสาธารณสุข 8) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยี 9) ด้านสังคม 10) ด้านพลังงาน 11) ด้านป้องกันการทุจริต ซึ่ง**การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ** มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ 1) **แก้จน** เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย 2) **แก้เหลื่อมล้ำ** สร้างความเสมอภาคเท่าเทียม 3) **แก้โกง** สร้างความโปร่งใส 4) **มีส่วนร่วม** ในการปกครอง 5) **ปฏิรูปราชการ** เพื่อประชาชน 6) **สร้างอนาคตไทย** มั่งคั่ง มั่นคง ยั่งยืน

หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ตาม พ.ร.บ. แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 มี 4 ประการ ดังนี้

1. ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (มาตรา 6 วรรคสอง)
2. ให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในการวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศตามข้อเสนอแนะ (มาตรา 24 วรรคแรก และสอง)
3. รายงานผลการติดตามการดำเนินการภายในระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะสำนักงานเลขานุการฯ กำหนด (มาตรา 25 วรรคแรก)
4. กรณีการดำเนินการใด ของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานของรัฐ (หัวหน้าหน่วยงาน) ให้ความร่วมมือให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไข ปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น และดำเนินการตามที่ตกลงร่วมกัน แล้วรายงานให้กรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบ (มาตรา 6 (2))

การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผล ตาม พ.ร.บ. แผนและ ขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560

เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงานภายในเวลาและตามรายการที่สำนักงานกำหนด ให้สำนักงานจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อที่ประชุมร่วมเพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้สำนักงานเสนอรายงานต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และรัฐสภาทราบภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการปฏิรูปคณะใดว่าการดำเนินการใด ของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหารให้คณะกรรมการปฏิรูปคณะนั้น ประสานงานหรือปรึกษาหารือกับหน่วยงานของรัฐดังกล่าวหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือที่กำกับดูแล เพื่อแก้ไขปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น ในกรณีที่ไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ ให้คณะกรรมการปฏิรูป แจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อพิจารณา และเมื่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีมติประการใดแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น (2) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ ให้คณะกรรมการปฏิรูป คณะนั้น ประสานงานหรือปรึกษาหารือกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น และให้ดำเนินการตามที่ตกลงร่วมกัน แล้วรายงานให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบ.

แนวทางและกลไกการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศ

นายอเนก มีมงคล
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สศช.

ผลการพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมาทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว โครงสร้างพื้นฐานและบริการทางสังคมมากขึ้นครอบคลุมไปทุกภูมิภาค แต่อย่างไรก็ตาม การเติบโตดังกล่าวยังอยู่บนพื้นฐานความไม่สมดุลของการพัฒนาในเชิงพื้นที่ เนื่องจากปัญหาความเหลื่อมล้ำยังคงอยู่

บริบทการพัฒนาเชิง “พื้นที่”

โครงสร้าง (Structure) และลำดับชั้น (Layer) ของพื้นที่ในแต่ละบริบท มีความสัมพันธ์กับกลไก แนวทาง และแหล่งงบประมาณ สำหรับพื้นที่ประเทศไทย มีการแบ่งพื้นที่ในหลายบริบท โดยแบ่งตามสภาพกายภาพ ตามการปกครอง ตามการพัฒนาเฉพาะเรื่อง เช่น พื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (ESB) และพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (SSB) พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ (EEC) พื้นที่เฉพาะ ได้แก่ ศูนย์ราชการ เกษะรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ตามการบริหารงานของส่วนราชการ และตามบริบทความเชื่อมโยงระหว่างประเทศ

“การพัฒนาเชิงพื้นที่” เป็นนโยบายที่ได้กำหนดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งเป็นกรอบทิศทางหลัก และแปลงสู่การปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เฉพาะ ที่ระบุพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาในระดับจังหวัด เมือง และพื้นที่เฉพาะอย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีแนวทางการแปลงแผนสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

ความหลากหลายของการพัฒนาเชิงพื้นที่ ส่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อการพัฒนา “จังหวัด” และ “กลุ่มจังหวัด” ซึ่งจังหวัดและกลุ่มจังหวัดนั้น จำเป็นต้องปรับตัว “รับรู้” “เข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง” “รู้จักใช้โอกาสที่เกิดขึ้น” “เตรียมความพร้อม” “ให้การสนับสนุน” ภาครัฐการพัฒนาตามบทบาทหน้าที่ที่เอื้ออำนวย ที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เป็นเครื่องมือ ซึ่งทิศทางการพัฒนาระดับภาค-พื้นที่ ภาครัฐพัฒนาที่เกี่ยวข้องทุกระดับนำไปจัดทำแผนพัฒนาเชื่อมต่อถึงแผนปฏิบัติการได้อย่างเชื่อมโยง สอดคล้อง และสนับสนุนซึ่งกันและกัน

ในปัจจุบันการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศไทย ได้เน้นการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่นั้น ๆ ที่จะต้องให้ความสนใจมากขึ้นคือความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่

ทิศทางการพัฒนาภาค

แนวคิดในการกำหนด “ทิศทางการพัฒนาภาค” เป็นการแปลงแผนชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยพิจารณาเชื่อมโยงแนวทางการพัฒนาในระดับชาติให้สอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพโอกาสและภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่/ภาค กำหนดเป็นแนวทาง การพัฒนาระดับพื้นที่ที่มีความ

ชัดเจนมากขึ้น ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปจัดทำแผนรองรับในระดับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การพัฒนาที่เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ

เป้าหมาย คือ ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง โดยมีแนวทาง

1. พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูง ด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม

2. ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค

3. ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

4. พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกระดับทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ

5. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน

ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เป้าหมาย คือ ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยมีแนวทาง

1. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
2. แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
3. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายใน ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ
5. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ๆ ของภาค
6. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ

ทิศทางการพัฒนาภาคกลาง และพื้นที่กรุงเทพมหานคร

เป้าหมาย คือ พัฒนารุงเทพฯ สุ่มหานครทันสมัย และ ภาคกลาง เป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง โดยมีแนวทาง

1. พัฒนารุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลก ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง
2. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ และสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค

3. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

4. บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหา น้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

5. เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-ระยองเศรษฐกิจภาคตะวันออก

6. พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาค เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก

เป้าหมาย คือ ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน โดยมีแนวทาง

1. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน

2. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

3. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้า และธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

4. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

5. เร่งแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่มีความวิกฤติ และจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ทิศทางการพัฒนาภาคใต้

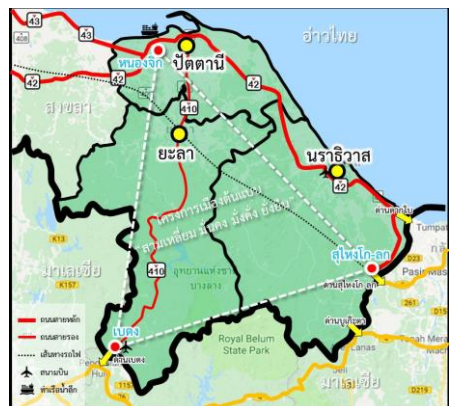
เป้าหมาย คือ ภาคใต้เป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก เป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ยางพาราและปาล์มน้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก โดยมีแนวทาง

1. พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
2. พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
3. พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาค
4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก

ทิศทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน

เป้าหมาย คือ เป็นแหล่งผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดนเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวกับพื้นที่ภาคใต้ และการพัฒนาเศรษฐกิจของมาเลเซียและสิงคโปร์ โดยมีแนวทาง

1. พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร เพื่อความมั่นคงให้กับภาคการผลิต
2. พัฒนาเมืองสู่ไฮเทค-โลก และเมืองเบตงให้เป็นเมืองการค้า และเมืองท่องเที่ยวชายแดน
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

แนวทางการพัฒนาภาค เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถนำแนวคิด เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาของแผน ไปกำหนดกลยุทธ์และแผนงานโครงการในระดับปฏิบัติ ซึ่งการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 4 ปี ขององค์กร จะต้องให้เชื่อมโยงระหว่างแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กับภารกิจของหน่วยงานในพื้นที่เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกัน พร้อมกับการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีระดับกระทรวงและระดับพื้นที่ จะต้องยึดพื้นที่และการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ ประกอบกับการติดตามประเมินผล ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานว่าสามารถบรรลุเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์การพัฒนาฯ หรือไม่ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

กลไกบริหารการพัฒนา (แผน-งบประมาณ)

ระดับของแผน มีการจำแนกออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นเป้าหมายใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศ โดยแผนในระดับอื่น ๆ ต้องมุ่งดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามที่ยุทธศาสตร์ชาติกำหนด

แผนระดับที่ 2 เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ ซึ่งอาจกำหนดประเด็นการพัฒนาใน

บางประการ และถ่ายทอดไปสู่แนวทางในการปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 แผน
 ดังนี้ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ
 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนความมั่นคง

แผนระดับที่ 3 ซึ่งจะเป็นแผนในเชิงปฏิบัติที่มีความชัดเจนตาม
 ภารกิจของส่วนราชการ และสอดคล้องกับแผนระดับที่ 1 และระดับที่ 2
 เพื่อนำสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ยุทธศาสตร์ชาติ หมายถึง ยุทธศาสตร์ชาติตามกฎหมายว่าด้วย
 การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
 ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้
 สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่
 เป้าหมายดังกล่าว

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มีเป้าหมายการ
 พัฒนาประเทศภาพรวม **“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข
 เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติ
 ยั่งยืน”** โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นใน
 ทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและ
 ความเสมอภาคทางสังคม สร้าง
 การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็น
 มิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐ
 ของประชาชนเพื่อประชาชนและ
 ประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นกรอบ
 การจัดทำแผนพัฒนาในระดับต่าง
 ๆ โดยในเชิงนโยบายกระทรวง
 ธรรม ได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนา
 ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ มา
 วิเคราะห์ความเกี่ยวข้องกับภารกิจ

เพื่อจัดทำแผนกระทรวง กรม จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ให้มาเชื่อมโยงลงสู่แผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงแผนของกระทรวง กรม ในส่วนของอำเภอ และท้องถิ่น มีการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ในเชิงพื้นที่ชุมชน ท้องถิ่น รวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนมาเป็นแผนพัฒนา จากนั้นอำเภอทำหน้าที่วิเคราะห์แผน จัดลำดับความสำคัญปัญหาและความต้องการในพื้นที่เป็นการเชื่อมโยงแผนชุมชนและท้องถิ่นไปสู่แผนพัฒนาจังหวัด จากนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับ ตั้งแต่ในระดับชุมชน ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ให้เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ.2560 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 281 ง วันที่ 17 พฤศจิกายน 2560 ได้กำหนดคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) ให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้ 1. กำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ 2. กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนพัฒนา แผนปฏิบัติราชการประจำปี จัดทำ-บริหารงบประมาณ และ 3. บูรณาการแผนของส่วนราชการและแผนพัฒนาระดับพื้นที่ เพื่อช่วยขับเคลื่อนให้การดำเนินงานพิจารณาแผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เป็นไปตามทิศทางและกรอบที่กำหนดไว้

ในคราวการประชุมคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2561 ที่ประชุมได้มีความเห็นเกี่ยวกับหลักการของการจัดสรรงบประมาณกลุ่มจังหวัดว่า ควรสนับสนุนโครงการเชิงยุทธศาสตร์ที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับภาคและนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ของรัฐบาล โดยการจัดทำโครงการจะต้องคำนึงถึงการเกิดผลกระทบที่เกินกว่าขอบเขตของจังหวัด ดังนั้น จำเป็นต้องมีการ

จัดสรรงบประมาณที่มีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนได้อย่างมีเป้าหมาย ที่ประชุมจึงมีมติมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับประเด็นความเห็นของที่ประชุมไปทบทวนและปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดอีกครั้ง และนำเสนอให้ อ.ก.บ.ภ. วิชาการ พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ลักษณะของโครงการ

1. ขับเคลื่อนในลักษณะ cluster โดยเป็นโครงการที่ตอบโจทย์ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด/ภาค หรือแก้ไขปัญหาที่เป็นประเด็นร่วมของพื้นที่ (ทั้งภายใน/ระหว่างกลุ่มจังหวัด/ระหว่างภาค)
2. เป็นโครงการที่มีความสำคัญสูงในการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามนโยบายรัฐบาล เช่น SEC หรือโครงการ Big Rock
3. เป็นโครงการที่จะสร้างผลกระทบ/เกิดประโยชน์ระดับกลุ่มจังหวัด/cluster

หลักสำคัญสำหรับการจัดทำแผนจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และนโยบาย
จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

• จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำแผน-งบประมาณ เพราะ
การจัดทำแผนที่ดี จะเป็นกรอบในการพัฒนาที่สามารถเชื่อมโยงและ
ถ่ายทอดเป็นลำดับได้อย่างสอดคล้อง และเมื่อแผนมีความชัดเจนแล้ว จะ
ทำให้เกิดการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

• จะต้องเป็นจุดประสานให้เกิดการบูรณาการอย่างแท้จริง

• จะเปิดโอกาส/สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกับภาคอื่น
ให้มากขึ้น ได้อย่างไร โดยเฉพาะกับภาคธุรกิจเอกชน และภาครัฐส่วน
ท้องถิ่น ซึ่งได้สร้างกระแสการพัฒนารูปแบบใหม่ ๆ ในการพัฒนาพื้นที่ของ
ตัวเองมากขึ้น และพึ่งพาภาครัฐส่วนกลางน้อยลง

ระดับนโยบาย

• ส่งเสริม/สนับสนุน/ปรับปรุง แนวทางและกลไกการพัฒนาเชิง
พื้นที่ให้เกิดการบูรณาการและขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

• ปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น.

การปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัด ในความคาดหวังของผู้ว่าราชการจังหวัด

นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

เวลา ไม่ใช่ข้อจำกัดของคนทำงาน คนเราทุกคนมีเวลาเท่ากัน คือ 365 วัน ในเวลา 1 วัน มี 24 ชั่วโมง บางคนทำงาน 8 ชั่วโมง บางคนทำงาน 12 ชั่วโมง บางคนทำงาน 3 ชั่วโมง ซึ่งเวลาในการทำงานของแต่ละคนแตกต่างกัน แต่อย่างไรนั้น ขอให้มุ่งมั่นทำงานให้เต็มที่ ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด

ตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัดเปรียบเสมือนดาวเคราะห์ที่อาศัยแสงของดาวฤกษ์จากผู้ว่าราชการจังหวัด กล่าวคือสามารถปฏิบัติงานได้ เฉพาะที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจเท่านั้น โดยอาศัยตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การบริหารราชการของจังหวัดเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวทางการบริหารราชการของจังหวัดและนโยบายของรัฐบาล สามารถตอบสนองการปฏิบัติราชการให้เกิดความคล่องตัว และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ควรพึงระมัดระวังด้วยว่าขณะนี้เราเป็นบพพระรอง ไม่ใช่บพพระเอก

มาตรา 54 ในจังหวัดหนึ่ง ให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดคนหนึ่งเป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติภารกิจให้เหมาะสมกับท้องที่และประชาชน และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหาร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในราชการส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบใน

ราชการจังหวัดและอำเภอ และจะให้มีการร้องผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือทั้งร้องผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้

รองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการรองจากผู้ว่าราชการจังหวัด

รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นกำลังสำคัญที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารงานราชการในพื้นที่ โดยมีความยึดโยงกับการดูแลทุกข์สุขของประชาชนตามที่ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ทรงให้โอวาทว่า ...**หน้าที่มหาดไทย เหมือนกับ ลูกกุญแจสำหรับไขไขให้เครื่องจักรเดิน** โดยเรียบริ้ว คงจะต้องคอยตรวจตราดูอยู่เสมอ ถ้าเห็นข้อขัดข้องจะมีขึ้นที่ใดก็คองต้องทักท้วง ถ้าจะไม่ตลอดไปได้ ก็คองต้องนำความขึ้นกราบบังคมทูลฯ เห็นว่าเท่านี้พอจะป้องกัน...

ทั้งนี้ บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติราชการในตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด จึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญ ดังนี้

- เรียนรู้งาน สร้างสมประสบการณ์ เริ่มจากเรียนรู้งานที่เราไม่คุ้นชิน เพื่อสร้างประสบการณ์

- ช่วยแบ่งเบาภาระงาน
- ช่วยกลั่นกรองงาน ทั้งงานหนังสือทั่วไป งานวิชาการ หรือข้อกฎหมายต่าง ๆ

- ช่วยคิด ช่วยทำงานแทน ในงานภารกิจที่รับผิดชอบ ซึ่งบางครั้งในการเผชิญปัญหา อาจต้องใช้ยุทธศาสตร์ และชั้นเชิงในการรับฟังและแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องอาศัยการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เพื่อค้นหาวิธีที่ดีที่สุด

- ช่วยกำกับ ติดตามงาน เพื่อให้งานสำเร็จบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

อีกหนึ่งความสำคัญ คือ ต้องมีความเป็นผู้นำ (Leader) กับภาวะผู้นำ (Leadership)

- Leader คือ ผู้มีหน้าที่ ตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งให้เป็นผู้นำ
- Leadership เป็นเรื่องของคุณลักษณะ พฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลที่ทำให้คนอื่นเกิดการยอมรับ เชื่อมั่นที่จะทำตาม

ในอำนาจหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัด กรณี ช่วยสั่ง/ปฏิบัติราชการแทน/รักษาราชการแทน ที่จะต้องปฏิบัติงานทั้งเรื่อง งานบริหาร (งาน งบ คน การประชุม) งานพัฒนาจังหวัด (ยุทธศาสตร์จังหวัด) งานพื้นที่ (ท้องที่ ท้องถิ่น) งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารองค์กร การทำงานและองค์กรจะก้าวไปข้างหน้าได้มากน้อยเพียงใด จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการขับเคลื่อน และแก้ไขปัญหาในเรื่องของคน เช่น

การเลือกทีมงาน ควรเลือกคนที่อยู่ในพื้นที่จังหวัด จำนวน 1 คน เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ และชำนาญในพื้นที่ สามารถช่วยในการประสานงานได้สะดวก และรู้เส้นทางการคมนาคม หมู่บ้าน ตำบล ที่สามารถพาไปตรวจพื้นที่ต่าง ๆ ได้ง่ายยิ่งขึ้น

การออกคำสั่งแต่งตั้ง ต้องพิจารณาคุณสมบัติ ระเบียบ ข้อกฎหมายต่าง ๆ และคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์งานขององค์กรในภาพรวม

การบริหารการเงินเดือน ต้องยึด

หลักคุณธรรมเป็นสำคัญ

การมอบอำนาจ ในกรณีส่วนกลาง

ได้มีการมอบหมายภารกิจงานให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดดำเนินการ หากผู้ว่าราชการจังหวัด
ติดภารกิจสำคัญอื่น ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติงาน
ได้ สามารถมอบให้ส่วนราชการดำเนินการแทน

ได้ แต่ทั้งนี้ควรดูคำสั่งการมอบอำนาจให้ชัดเจนก่อนทุกครั้ง รวมถึงการ
มอบการประชุม ต้องพิจารณาความสำคัญก่อนหลัง หากเรื่องใดไม่สำคัญ
สามารถมอบต่อให้หัวหน้าส่วนราชการได้ตามความเหมาะสม

แผนพัฒนาจังหวัด

- มาตรา ๕๓/๑ ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

- ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลางและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน

การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ มีสิ่งจำเป็นที่ต้องรู้ คือ รู้แผนพัฒนาจังหวัด รู้นโยบายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ รู้ Position ของจังหวัดที่ส่วนกลางกำหนด

- แผนพัฒนาจังหวัด ต้องกำหนดวิสัยทัศน์ Position และยุทธศาสตร์ ให้ชัดเจน และควรทำต่อเนื่องให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้

- การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ด้วยการดำเนินโครงการให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ที่ยึดประชาชนเป็นหลัก และกำกับ ติดตาม พัฒนายุทธศาสตร์ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

- Position ของจังหวัดที่ส่วนกลางกำหนด เพื่อเชื่อมโยงบูรณาการ ให้การขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สุดท้ายได้ฝากบทกลอนที่สามารถเป็นข้อคิดเตือนใจในการปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด

“เป็นพระรอง เป็นเบอร์สอง ท่องให้ดี
 มีหน้าที่ ช่วยพระเอก เสกผลงาน
 คอยช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยสั่งการ
 ช่วยไหลาน ประสานให้ ไปข้างหน้า
 เป็นพระรอง ต้องจด จำให้ดี
 ว่าวันนี้ เป็นที่สอง รองผู้ว่า
 จะทำการ ไตๆ ให้พิจารณา
 ต้องระวัง อย่าให้ล้ำ ความพอดี
 เป็นพระรอง ต้องทำใจ ไข่เบอร์หนึ่ง
 ยังไม่ถึง เวลา และหน้าที่
 เพียรสั่งสม ประสบการณ์ ให้ทวี
 โอกาสมี เมื่อไร ค่อยเริ่มทำ”

การสนับสนุนการปฏิบัติราชการของรองผู้ว่าราชการจังหวัด : กลไกการขับเคลื่อนงานในจังหวัดโดยอาศัยนายอำเภอ

ร.ค.ท. อาทิตย์ บุญญะโสภิต
อธิบดีกรมการปกครอง

ภารกิจของกรมการปกครอง เป็นภารกิจที่มีความสำคัญต่อการสนับสนุนการปฏิบัติงาน ที่รองผู้ว่าราชการจังหวัด สามารถนำไปเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัย ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และให้เกิดความสงบสุขในสังคมได้อย่างยั่งยืน

กลไกการบริหารงานราชการส่วนภูมิภาคของกรมการปกครอง

รองผู้ว่าราชการจังหวัดกับการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2559 ได้ระบุไว้ใน ข้อ 10 “การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ” ซึ่งกรมการปกครองมีหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนการทำงานของนายอำเภออย่างเต็มที่ นอกจากนั้น กรมการปกครองยังมีกลไกการทำงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานในส่วนภูมิภาคและพื้นที่ ที่ถือเป็นพื้นที่เฟืองสำคัญของผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัดในการทำงาน ดังนั้น รองผู้ว่าราชการจังหวัดต้องศึกษาภารกิจของกรมการปกครอง และทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้

บทบาทหน้าที่ของรองผู้ว่าราชการจังหวัด

รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติหน้าที่ใน Function ของทุกกระทรวง และต้องรับผิดชอบงานในระดับพื้นที่ (Area) ซึ่งต้องอาศัยกลไกจากนายอำเภอ ปลัดอำเภอ สมาชิกองอาจอาสารักษาดินแดน กำนันผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการขับเคลื่อนงานและบริหารราชการส่วนภูมิภาคให้เป็นไปตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ในขณะเดียวกัน การเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ต้องเปลี่ยนมุมมองจากการทำงาน ในฐานะผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในงานหนึ่ง ๆ (Specialist) ให้มีมุมมองในการทำงานที่หลากหลาย (Generalist) เช่น การทำงานที่ต้องประสานกับส่วนราชการอื่น ๆ งานตามภารกิจของกระทรวงและนโยบายรัฐบาล งานเชิงพื้นที่ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานเชิงบริหาร เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังมีมุมมองสำคัญสำหรับการเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่สำคัญอีกหนึ่งด้าน คือ การเสริมมุมมองและการทำงานจากหนอนให้กลายเป็นนก กล่าวคือ การทำงานแบบหนอน เป็นการทำงานที่มีการชวนใช้รู้สึกในเชิงพื้นที่ แต่ในขณะเดียวกัน บทบาทของรองผู้ว่าราชการจังหวัดยังต้องมีมุมมองแบบนก ที่มีสายตาคมสูงที่สามารถเห็นและวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง หรือการเป็นคนรอบรู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้าใจในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นบนโลกที่สามารถนำความรู้และทักษะที่มีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานเชิงพื้นที่ได้อย่างสอดคล้องกับบริบท (Think Globally, Act Locally)

นายอำเภอ เป็นผู้ทำหน้าที่ตามกฎหมาย และเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนงานจากผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารงานส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นตัวแทนสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจของส่วนราชการภูมิภาคในทุกๆ เรื่อง โดยอาศัยกลไกของรัฐบาล ผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ นายกรัฐมนตรี ในส่วนภูมิภาคผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน

ก็คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้น นายอำเภอ จึงเป็นเหมือน Area Manager ที่ต้อง “**รู้งาน รู้พื้นที่ รู้คน และรู้เหตุการณ์**” ผู้ว่าราชการจังหวัดและรองผู้ว่าราชการจังหวัดควรให้ความสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสาร งานนโยบาย สถานการณ์ แผนปฏิบัติงานประจำปี (Action Plan) และการทำงานของส่วนราชการใน ทุก ๆ เรื่อง เพื่อเป็นการสร้างเป้าหมายการทำงานให้สอดคล้องกัน และลดความซ้ำซ้อนของการทำงาน

กฎหมายในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง

กฎหมายในความรับผิดชอบของกรมการปกครองที่รองผู้ว่าราชการจังหวัดควรมีความเข้าใจ ต้องรอบรู้ทุกด้าน จากข้างบนลงล่าง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำงานเป็นอย่างมาก ซึ่งประกอบไปด้วย

กฎหมายด้านการอำนวยความสะดวก

- พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534
- ประมวลกฎหมายอาญาวีธีพิจารณาความอาญา
- พ.ร.บ.การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2524
- พ.ร.บ.การทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558

- พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527
- กฎกระทรวง ว่าด้วยการไถ่เกี้ยและประណอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. 2553
- กฎกระทรวง ว่าด้วยการไถ่เกี้ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. 2553

กฎหมายด้านความมั่นคง

- พ.ร.บ.กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497
- พ.ร.บ.ยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497
- พ.ร.บ.วินัยกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2509
- พ.ร.บ.จัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. 2522
- พ.ร.บ.ส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. 2524
- พ.ร.บ.การบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540

กฎหมายด้านความสงบเรียบร้อย

- พ.ร.บ.ควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. 2474
- พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ. 2478
- พ.ร.บ.ควบคุมการเรียไร พ.ศ. 2487
- พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490
- พ.ร.บ.การทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. 2493
- พ.ร.บ.ควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493
- พ.ร.บ.โรงรับจำนำ พ.ศ. 2505

- พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. 2508
- พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ. 2509
- พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
- พ.ร.บ.การเล่นแชร์ พ.ศ. 2534
- พ.ร.บ.โรงแรม พ.ศ. 2547
- ป.พ.พ.เกี่ยวกับสมาคม มูลนิธิ และมรดก

กฎหมายด้านทะเบียน

- พ.ร.บ.จดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. 2478
- พ.ร.บ.ชื่อบุคคล พ.ศ. 2505
- พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526
- พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534
- พ.ร.บ.ค่านำหน้านามหญิง พ.ศ. 2551

กฎหมายด้านการปกครองท้องถิ่น

- พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457

รองผู้ว่าราชการจังหวัดกับกองอาสารักษาดินแดน เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องให้ความสนใจมากขึ้นสำหรับผู้ที่ไม่เคยดำรงตำแหน่งอยู่ กรมการปกครอง โดยต้องเข้าใจสายการบังคับบัญชาของกองอาสารักษาดินแดน เพื่อให้เข้าใจหน้าที่และการปฏิบัติงานสมาชิกในฐานะรองผู้บังคับบัญชากองบังคับการกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด (บก.อส.จ.) ส่วนภูมิภาค ซึ่งตามมาตรา 16 ของ พ.ร.บ.กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 กองอาสารักษาดินแดนมีหน้าที่ ดังนี้ 1) บรรเทาภัยที่เกิดจากธรรมชาติ และการกระทำของข้าศึก 2) ทำหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบภายในท้องที่ร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ 3) รักษาสถานที่สำคัญและการคมนาคม 4) ป้องกันจารกรรม สดับรับฟัง และรายงานข่าว 5) ทำการช่วยให้ความสะดวกแก่ฝ่ายทหารตามที่ทหารต้องการ และตัดทอนกำลังข้าศึก 6) เป็นกำลังสำรองส่วนหนึ่งซึ่งพร้อมจะเพิ่มเติมและสนับสนุนกำลังทหารได้เมื่อจำเป็น

วิธีคิดที่สำคัญ

วิธีคิดในการทำงาน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิบัติงานของรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งแต่ละท่านต้องไปหาแนวทาง/ออกแบบการทำงานของตนเองให้ออกมาเป็นผลลัพธ์ที่ต้องการให้ได้ โดยเฉพาะการทำงานตาม “บทบาทหน้าที่” (ท่านอนันต์ อนันตกุล อดีตปลัดกระทรวงมหาดไทยได้เขียนไว้) คือ *การทำงานตามกฎหมาย* การปฏิบัติตนตามหลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ หรืออำนาจของตนเองอย่างเต็มที่และสุจริต ชอบ *การทำงานตามที่คาดหวัง* เป็นความคาดหวังจากทุกรอบด้าน ต่างคนต่างคาดหวังซึ่งกันและกัน *ที่แสดงออกมาจริง* คือ การประพฤติตน แนวคิด

หรือการทำงาน ที่สามารถสร้างการรับรู้จากบุคคลภายนอกว่าตนเองได้ทำงานหรือปฏิบัติตนตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้อย่างสมบูรณ์ เป็นการปฏิบัติตนในความรับผิดชอบตามที่ตนเอง

แนวคิดในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การนำแนวคิดในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หลายวิธี โดยเฉพาะแนวคิดการระบบบริหารที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานได้ คือ **1) ยุทธศาสตร์** คือ การวางแผนตั้งเป้าหมายเพื่อให้ผลลัพธ์ออกมาเป็นไปตามเป้าหมาย **2) ยุทธการ** คือ การใช้เครื่องมือ/วิธีการ หรือแผนต่างๆ เข้ามาเป็นกลไกในการทำงาน และ **3) ยุทธวิธี** คือ วิธีการ/วิถีทางการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายในขณะเดียวกัน แนวคิดของ สำนักงาน ก.พ. คือ **งาน งบ ระบบ คน** ยังคงเป็นวิธีการสำคัญในการบริหารงานที่สำคัญของรองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่สร้างความสมดุลรวมถึงจัดการให้การปฏิบัติงานในทุกมิติให้สอดคล้องกันอย่างมีระบบโดยงานจะต้องคำนึงถึงในการวางแผนงาน โดยต้องมุ่งเน้นไปที่การมองภาพในอนาคต และสิ่งที่จะละเลยไม่ได้ คือ แผนงานที่วางไว้ควรต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อให้ตอบสนองกับสภาวะของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา ในส่วนของงบประมาณ ที่ต้องจัดสรรงบประมาณ และบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายตามรอบไตรมาส ซึ่งอาจแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการใช้งบประมาณต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด พร้อมจัดวางระบบติดตาม การรายงาน การวางวงรอบการรายงาน เพื่อขับเคลื่อนงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสิ่งที่สำคัญคือคน หากได้คนดี มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถ ก็จะนำพาองค์กรให้มีสมรรถนะสูง

วิธีการทำงาน/วิถึปฏิบัติ

หลักการงานที่อยากเน้นย้ำ คือ “Simplify” หรือ “การทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย” โดยเป็น 3 แนวทางย่อย ดังนี้ 1) การทำเรื่องใหญ่ให้เป็นเรื่องเล็ก 2) การทำเรื่องเล็กให้หมดไป และ 3) อย่าทำเรื่องไม่เป็นเรื่องให้เป็นเรื่อง ซึ่งการทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายนั้น ถือเป็นวิธีการทำงานที่สำคัญ ช่วยลดปัญหาที่มีความยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้น โดยให้ความสำคัญกับระบบรายงาน สำหรับการมอบหมายการประชุม หรือได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินการในเรื่องใดให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ควรรับรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบให้ครบถ้วนและรวดเร็ว เพื่อจะได้ช่วยกันวางแผน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ หากเป็นงานที่มีความสำคัญเร่งด่วน ที่สามารถช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ยังมีวิถึปฏิบัติ ที่เป็นหลักการปฏิบัติหรือความพึงพอใจในสิ่งของตนเองมีอยู่ ซึ่งประกอบด้วย 3 คำสั้น ๆ 1) เรียบ 2) ง่าย และ 3) ประหยัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานที่ต้องคำนึงถึงความรู้ และคุณธรรม เป็นตัวกำกับ และการประพฤติตนเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา.

การถอดบทเรียนจากการช่วยเหลือทีมหมูป่า

จากการที่ได้เข้าไปกับทีมปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือทีมหมูป่า จังหวัดเชียงราย ได้นำแนวคิดการปฏิบัติงานของทีมช่วยเหลือนานาชาติที่น่าสนใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งน่าจะนำมาเป็นแนวคิด/หลักการที่สำคัญของการบริหารงานได้ โดยประกอบด้วย

- 1) We are here for the same purpose - เราทุกคนล้วนมาที่นี่ เพื่อจุดมุ่งหมายที่เหมือนกัน
- 2) Respect – เคารพในการทำงานต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- 3) Speak Human Language – ใช้ภาษาที่สื่อสารได้เข้าใจง่าย
 - Clear – มีความชัดเจนทั้งข้อความ และภาษาที่ใช้
 - Concise – พูดให้กระชับ
 - Direct to the point – บอกความต้องการได้อย่างชัดเจน
- 4) Respect Diversity - เคารพในความแตกต่างหลากหลาย
- 5) No Discrimination - ไม่แบ่งแยกหรือมีอคติ
- 6) No idea is stupid idea - ไม่มีความคิดใดเป็นความคิดที่โง่ทั้งหมด ต้องพยายามรับฟังและทำความเข้าใจ

การบริหารจัดการการพัสดุสำหรับผู้บริหาร

นางสาวชอุณหจิต สังข์ใหม่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง

เหตุใดที่ต้องมีพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเกิดขึ้น สืบเนื่องมาจากต้องการให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุโดยใช้เงินงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าต่อภารกิจของรัฐ และป้องกันปัญหาการทุจริต ที่มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานรัฐ อันเป็นการ**สร้างความเชื่อมั่นให้กับทุกภาคส่วน** ดังนี้

- 1) การจัดซื้อจัดจ้างมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 2) มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใส และมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
- 3) คำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้งานเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน
- 4) เน้นการวางแผนและประเมินผล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 5) ส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อตรวจสอบและป้องกันการทุจริต
- 6) การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเปิดเผยโปร่งใส

เงินงบประมาณ หมายความว่า

➢ เงินงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วย
งบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการ
งบประมาณ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการโอน
งบประมาณ

➢ เงินซึ่งหน่วยงานของรัฐได้รับไว้โดย
ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการ
งบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

➢ เงินซึ่งหน่วยงานของรัฐได้รับไว้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้
แผ่นดินตามกฎหมาย

➢ เงิน ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม หรือผลประโยชน์อื่นใดที่ตกเป็น
รายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย หรือที่ราชการส่วนท้องถิ่นมี
อำนาจเรียกเก็บตามกฎหมาย

➢ เงินกู้ เงินช่วยเหลือ

➢ เงินอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดซื้อจัดจ้าง “การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุ” ได้แก่
การซื้อ การจ้าง การเช่า การแลกเปลี่ยน

พัสดุ หมายถึง สินค้า งานบริการ
งานจ้างที่ปรึกษา งานจ้างออกแบบและ
ควบคุมงาน และงานจ้างก่อสร้าง

สินค้า หมายถึง วัสดุ ครุภัณฑ์
ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง

งานบริการ หมายถึง งานจ้าง
บริการ งานจ้างทำของ งานจ้างเหมาบริการ และการรับขนตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

งานก่อสร้าง หมายถึง งานก่อสร้างอาคาร เช่น อาคารที่ทำการ โรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬา เสาชิงช้า เป็นต้น สาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า การสื่อสาร โทรคมนาคม การระบายน้ำ การขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางเรือ ทางอากาศ เป็นต้น และการปรับปรุงซ่อมแซม

หลักการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้องกับหลักการ ดังต่อไปนี้

- 1) **คุ้มค่า** โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน
- 2) **โปร่งใส** โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน
- 3) **มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล** โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสมโดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
- 4) **ตรวจสอบได้** โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ให้องค์กรของรัฐบาลคำนึงถึงคุณภาพ เทคนิค และวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น และห้ามมิให้กำหนดคุณลักษณะของพัสดุให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ เว้นแต่พัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างตามวัตถุประสงค์นั้นมียี่ห้อเดียวหรือจะต้องใช้อะไหล่ของยี่ห้อใด ก็ให้ระบุยี่ห้อนั้นได้

การมีส่วนได้ส่วนเสีย ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในงานนั้น

ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดของการจัดซื้อจัดจ้างหรือเป็นกรรมการในคณะกรรมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแต่ไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ การจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและผู้ประกอบการในการป้องกันการทุจริต กำหนดไว้ในมาตรา 18 ข้อตกลงคุณธรรม

➢ ข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการผู้เสนอราคาและผู้สังเกตการณ์ โดยตกลงร่วมกันว่าจะไม่กระทำการทุจริตในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง

➢ ผู้สังเกตการณ์ เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ในโครงการที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ มีความเป็นกลางและไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในโครงการนั้นๆ

➢ การเข้าร่วมสังเกตการณ์ ตั้งแต่การจัดทำร่าง TOR จนถึงสิ้นสุดโครงการ

ผู้ประกอบการต้องมีแนวทางป้องกันการทุจริตกับหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้

➢ ผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมการเสนอราคา
ในโครงการที่มีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างตั้งแต่ 500
ล้านบาทขึ้นไป ต้องจัดให้มีนโยบายและแนวทางการ
ป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม และ
ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

➢ มาตรฐานขั้นต่ำของนโยบายและแนว
ทางการป้องกันการทุจริต จะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทาง
2. นโยบายและแนวทางจะต้องครอบคลุม กรรมการ ผู้บริหาร
พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ
3. สื่อสารหรือประชาสัมพันธ์
4. มีบทลงโทษ
5. จัดให้มีช่องทางหรือระบบการแจ้งเบาะแส
6. กำหนดหน่วยงานภายในรับผิดชอบในการดำเนินการป้องกันการ
การทุจริตที่ชัดเจน

การจัดซื้อจัดจ้าง มีวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ 3 วิธี ได้แก่

1. วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป หน่วยงานของรัฐเชิญชวนให้
ผู้ประกอบการทั่วไป ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดเข้ายื่นข้อเสนอ
ด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-market) และวิธีประกวดราคา
อิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding)

2. วิธีคัดเลือก หน่วยงานของรัฐเชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า 3 ราย ให้เข้ายื่นข้อเสนอ เว้นแต่ ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่า 3 ราย กรณีวิธีคัดเลือก ดังนี้

2.1 ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปแล้ว ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอไม่ได้รับการคัดเลือก

2.2 พัส্তুที่มีคุณลักษณะเฉพาะเป็นพิเศษหรือซับซ้อน หรือต้องผลิต หรือให้บริการโดยช่างที่มีฝีมือโดยเฉพาะ มีความชำนาญเป็นพิเศษ มีทักษะสูงและมีจำนวนจำกัด

2.3 พัส্তুมีความจำเป็นเร่งด่วน

2.4 ลักษณะของการทำงาน หรือมีข้อจำกัดทางเทคนิคที่จำเป็นต้องระบุชี้แจงเป็นการเฉพาะ

2.5 ต้องซื้อโดยตรงจากต่างประเทศหรือดำเนินการโดยผ่านองค์การระหว่างประเทศ

2.6 ใช้ในราชการลับ หรือเป็นงานที่ต้องปกปิดเป็นความลับของทางราชการ หรือเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ

2.7 งานจ้างซ่อมพัส্তুที่จำเป็นถอดตรวจให้ทราบความชำรุดเสียหายเสียก่อน จึงประมาณค่าซ่อมได้

2.8 กรณีอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

3. วิธีเฉพาะเจาะจง หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอหรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคากับหน่วยงานของรัฐโดยตรง กรณีวิธีเฉพาะเจาะจง ดังนี้

3.1 ใช้ทั้งวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป และวิธีคัดเลือกหรือใช้วิธีคัดเลือกแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอไม่ได้รับการคัดเลือก

3.2 การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่การผลิตจำหน่าย หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

3.3 ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติโดยตรงเพียงรายเดียว หรือผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายหรือตัวแทนผู้ให้บริการโดยชอบด้วยกฎหมายเพียงรายเดียวในประเทศ และไม่มีพัสดุอื่นที่จะใช้ทดแทนได้

3.4 มีความจำเป็นต้องใช้พัสดุโดยฉุกเฉิน เนื่องจากอุบัติเหตุ หรือธรรมชาติ พิบัติภัยและการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป หรือวิธีคัดเลือกอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรง

3.5 เป็นพัสดุที่เกี่ยวข้องกับพัสดุที่ได้จัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว และมีความจำเป็นต้องจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติม โดยมูลค่าของพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติม จะต้องไม่สูงกว่าพัสดุที่ได้จัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว

3.6 เป็นพัสดุที่จะขายทอดตลาด โดยหน่วยงานของรัฐ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของต่างประเทศ

3.7 ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

3.8 กรณีอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

เกณฑ์การในพิจารณาข้อเสนอ โดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป และวิธีคัดเลือก ให้หน่วยงานของรัฐคำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานและวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ต้นทุนของพัสดุ และอายุการใช้งาน
2. มาตรฐานของสินค้าหรือบริการ
3. บริการหลังการขาย

4. เป็นพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน
5. ผลการประเมินผู้ประกอบการ
6. ข้อเสนอด้านเทคนิคหรือข้อเสนออื่น ในกรณีที่กำหนดให้มีการยื่นข้อเสนอด้านเทคนิคหรือข้อเสนออื่น

การทำสัญญา หน่วยงานของรัฐต้องทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด โดยความเห็นชอบของสำนักงานอัยการสูงสุด หากมีความจำเป็นต้องทำแตกต่างจากที่กำหนด โดยไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียเปรียบ สามารถกระทำได้ หากเห็นว่ามีปัญหาในทางเสียเปรียบให้สร้างให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาก่อน

แบบสัญญาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20

กุมภาพันธ์ 2561 ดังนี้ สัญญาจ้างก่อสร้าง สัญญาซื้อขาย สัญญาจะซื้อขาย จะขายราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ สัญญาซื้อขายและอนุญาตให้ใช้สิทธิในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สัญญาเช่าคอมพิวเตอร์ สัญญาจ้างบริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมแก้ไขคอมพิวเตอร์ สัญญาจ้างทำความสะอาดอาคาร สัญญาจ้างให้บริการ

รักษาความปลอดภัย สัญญาแลกเปลี่ยน สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเช่าเครื่องถ่ายเอกสาร สัญญาซื้อขายคอมพิวเตอร์ สัญญาจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง สัญญาจ้างผู้เชี่ยวชาญรายบุคคลหรือจ้างบริษัทที่ปรึกษา สัญญาจ้างทั่วไป

การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ มีดังนี้

1. การตรวจรับพัสดุให้เป็นไปตามสัญญา ตามมาตรา 100
2. การงดหรือลดค่าปรับ หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญา ให้อยู่ในดุลพินิจตามที่กำหนด ตามมาตรา 102
3. การบอกเลิกสัญญาให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจ ตามกรณีที่กำหนด ตามมาตรา 103

การอุทธรณ์ ตามมาตรา 114 ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนอเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับหน่วยงานของรัฐมีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ในกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะหรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 115 ผู้มีสิทธิอุทธรณ์จะยื่นอุทธรณ์ในเรื่องดังต่อไปนี้ไม่ได้

1. การเลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างหรือเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัตินี้ของหน่วยงานของรัฐ
2. การยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา 67
3. การละเว้นการอ้างถึงพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการจัดซื้อจัดจ้างในประกาศ เอกสาร หรือหนังสือเชิญชวนของหน่วยงานของรัฐ
4. กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 116 การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์

มาตรา 117 ให้ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานของรัฐนั้น ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

มาตรา 118 ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ก็ให้ดำเนินการตามความเห็นนั้นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับการอุทธรณ์ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 119 ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ครบกำหนดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 119 ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานตามมาตรา 116 หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

การวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด และผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ หรือการยุติเรื่อง และเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าเสียหายได้ แต่การฟ้องคดีดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างนั้นแล้ว

บทกำหนดโทษ ตามมาตรา 120 ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ โดยมีชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยทุจริตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งผู้นั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดตามวรรคหนึ่ง.

เอกสารความรู้ สดร.
(รูปแบบออนไลน์)
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
โทร. 0 2221 5958